

Kohtuasi C-45/19

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

24. jaanuar 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Juzgado Contencioso Administrativo A Coruña (Hispaania)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

12. detsember 2018

Kaebaja:

Compañía de Tranvías de La Coruña, S.A.

Vastustaja:

Ayuntamiento de A Coruña

Põhikohtuasja ese

Kaebus, milles kaebaja vaidlustab ühelt poolt Ayuntamiento de A Coruña (A Coruña linnavolikogu) 30. novembri 2016. aasta otsuse, millega otsustatakse kohustada kaebajat jätkama linna ühtse ühistranspordivõrgustiku reisijateveo kontsessioonilepingut A Coruña linnapiirkonnas kuni kaks aastat vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel (ELT 2007, L 315, lk 1; edaspidi „määrus 1370/2007“), artikli 5 lõikele 5 ja esitada Euroopa Komisjonile konsulteerimiseks kaebaja ettepanek nimetatud määruse artikli 8 lõikes 3 ette nähtud erandi kohaldatavuse kohta, et kindlaks määrata võimalus pikendada kontsessiooni kestuse tähtaega kuni lepingus sätestatud tähtajani, ning teiselt poolt vastustaja 2. juuni 2017. aasta otsuse, millega jäeti rahuldamata kaebaja vaie nimetatud 30. novembri 2016. aasta otsuse peale.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Eelotsusetaotluse ese on küsimus, kuidas tõlgendada määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teises lõigus sätestatud 30-aastase tähtaja arvestamise algust. Lepingupooled on üksmeelsed selles, et see artikkel on käesolevas kohtuasjas vaidlusalusele kontsessioonilepingule kohaldatav, sest tegu on avaliku teenindamise lepinguga, mis on sõlmitud muu menetluse kui võistleva pakkumismenetluse alusel enne 2000. aasta 26. juulit (määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punkt b).

Õiguslik alus on ELTL artikkel 267.

Eelotsuse küsimus

„Võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 punkti b[,] kas seal nimetatud lepingute maksimaalset 30-aastast kestust hakatakse arvestama[:] a) hankelingu sõlmimise või selle vormistamise hetkest[,] b) nimetatud õigusnormi jõustumise hetkest[,] c) nimetatud määruse artikli 8 lõikes 2 sätestatud üleminekuaja lõpule järgnevast päevast (3. detsember 2019)[,] või d) muust kuupäevast, mida peab õigeks Euroopa Liidu Kohus?“

Viidatud liidu õigusnormid

Määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõige 3.

Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul võib õiguslike tagajärgede jaoks, mis võivad tuleneda hankelingu muutmisest selle täitmise ajal, olla nõutav analüüsida direktiivi 2014/24/EL artiklit 81 ja direktiivi 2014/25/EL artiklit 90, mis ei ole küll vahetult kohaldatavad, kuid milles on sätestatud Euroopa Kohtu praktika nimetatud muudatuste õiguslike tagajärgede kohta.

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

Kuninga 14. novembri 2011. aasta seadusandlik dekreet 3/2011, millega kiidetakse heaks avaliku sektori lepingute seaduse konsolideeritud redaktsioon (Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público) (artikli 224 lõige 1).

Kuninga 12. oktoobri 2001. aasta dekreet 1098/2001, millega kiidetakse heaks avaliku sektori lepingute seaduse üldmäärus (Real Decreto 1098/2001 por el que se aprueba el Reglamento general de la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas) (artikkel 109).

Tsiviilseadustik (Código Civil) (artiklid 4 ja 1939).

1. oktoobri 2015. aasta seadus 40/2015 avaliku sektori õiguskorra kohta (Ley 40/2015 de Régimen Jurídico del Sector Público) (artikli 32 lõige 3).

Põhikohtuasja faktiliste asjaolude ja menetluse kokkuvõte

- 1 A Coruña linnavolikogu kiitis 1. detsembri 1986. aasta istungil heaks lepingu sõlmimise äriühinguga COMPANHIA DE TRANVIAS DE LA CORUÑA, et koondada kõik linnatranspordiliinid, mis olid kaebaja omandis, ühte ainsasse kontsessiooni. Kaebaja ja vastustaja allkirjastasid linna ühtse ühistranspordivõrgustiku reisijateveo kontsessioonilepingu A Coruña linnapiirkonnas 6. veebruaril 1987 ning vormistasid notariaalselt 15. mail 1987. Lepingus märgiti kõikide teenuste ühtseks lõpptähtajaks 31. detsember 2024. Samad pooled allkirjastasid 5. juulil 1996 lepingu, et lisada varasemasse lepingusse uus täiendav ühistranspordi trammiteenus rannapromenaadil, sama lõpptähtajaga.
- 2 Vastustaja saatis 18. oktoobril 2016 kaebajale kirja, milles ta teatas, et antud kontsessioon lõpeb *ope legis* vastavalt määrusele nr 1370/2007, kuna 30-aastane kehtivusaeg alates kontsessiooni andmise kuupäevast saab täis, ning võimaldas kaebajale ärakuulamise viieteistkümne päeva jooksul. Kaebaja esitas 2. novembril 2016 argumendid, milles ta teatas: a) et tegu ei ole *ope legis* lõppemisega, vaid lepingu lõpetamisega, ja b) et õiguskindluse ja võrdse kohtlemise põhimõtte alusel ei tule määruse nr 1370/2007 artiklis 8 sätestatud 30-aastast tähtaega arvestada alates hankelingu sõlmimise kuupäevast, vaid alates konkreetsest kuupäevast. Kaebaja arvates on see kuupäev kas määruse jõustumise kuupäev 3. detsember 2009 või määruse artiklis 8 sätestatud objektiivne kuupäev 26. juuli 2000. Teise võimalusena väidab kaebaja, et kui asuda seisukohale, et 30-aastast tähtaega arvestatakse alates hankelingu sõlmimisest, siis võrdub 1996. aastal sellesse lepingusse tehtud muudatus uue hankelingu sõlmimisega, mistõttu kestab leping 2026. aastani (määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 viimase lõigu juhtum).
- 3 Vastustaja tegi 30. novembril 2016 otsuse, millega otsustati kohustada kaebajat vastavalt määruse artikli 5 lõikele 5 kontsessiooni jätkama kuni kaks aastat ning esitada Euroopa Komisjonile konsulteerimiseks kaebaja ettepanek kohaldada kõnealuse määruse artikli 8 lõikes 3 ette nähtud erandit, et määrata kindlaks võimalus pikendada kontsessiooni tähtaega lepingus ette nähtud lõppkuupäevani. Kaebaja esitas halduskorras vaide, mille jättis vastustaja 2. juuni 2017. aasta otsusega rahuldamata.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 4 Kaebaja väidab, et vaidlustatud otsused on õigusvastased, tuues põhjenduseks järgmised põhjused:
 - i) otsus on õigustühine, kuna ei toimunud seaduses sätestatud menetlust; kaebaja tugineb kuninga seadusandliku dekreeidi 3/2011, millega kiidetakse

heaks avaliku sektori lepingute seaduse konsolideeritud redaktsioon, artiklile 224 ja kuninga dekree di 1089/2001, millega kiidetakse heaks avaliku sektori lepingute seaduse üldmäärus, artiklile 109, väites, et vastustaja saatis ainult kirja, milles teatatakse kontsessiooni pikendamisest kahe aasta võrra ja sellest, kuidas vastustaja tõlgendab määrust nr 1370/2007 ja konkreetselt artiklit 8;

- ii) lahkarvamus määruse nr 1370/2007 ja konkreetselt selle artikli 8 lõike 3 tõlgendamises;
- iii) kaebaja kinnitab ühtlasi, et isegi kui nõustuda põhiseisukohaga, et nimetatud määruse nr 1370/2007 artikli 8 õige tõlgenduse kohaselt tuleb kontsessioonileping lõpetada, kuna selle vormistamisest on möödunud 30 aastat, ei lõpe tähtaeg enne aastat 2024, sest 1994. aastal tehtud muudatus oli oluline ja samaväärne uue hankelepingu sõlmimisega; selle suhtes tugineb kaebaja direktiivi 2014/24/EL artiklile 81 ja direktiivi 2014/25/EL artiklile 90, väites, et isegi kui need ei ole kohaldatavad, sest määrus nr 1370/2007 on eesõiguslik, kuna see on erinorm, on nendes direktiivide artiklites sätestatud Euroopa Kohtu praktika kontsessioonilepingute olulise muutmise ja selle õiguslike tagajärgede kohta;
- iv) teise võimalusena väidab kaebaja, et kui asuda seisukohale, et määruse nr 1370/2007 artiklis 8 sätestatud 30-aastane tähtaeg algab alates hankelepingu sõlmimisest, siis tuleb seetõttu, et kontsessioonilepingu lõpetamine põhjustaks soovimatuid õiguslikke ja majanduslikke tagajärgi, alustada selle lepingu pikendamise menetlust, kui komisjon on andnud oma heakskiidu vastavalt määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõikele 3.

5 Vastustaja väidab, et vaidlustatud otsus on õiguspärane järgmistel põhjustel:

- i) ühtegi menetlusnormi ei ole rikutud, sest tegu ei ole kontsessioonilepingu lõpetamisega, vaid kohaldatakse vahetult liidu õigust, mis on igasuguste liikmesriigi õigusnormide ja lepingutingimuste suhtes esimuslik vastavalt ELTL artiklile 288 ja igal juhul võimaldati menetluses kaebaja ärakuulamist;
- ii) määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 3 sätestatud 30-aastase tähtaja arvestamise alguskuupäeva kindlaksmääramise kohta väidab vastustaja, et seda tähtaega tuleb hakata arvestama alates kontsessioonilepingu sõlmimisest;
- iii) vastustaja ei nõustu, et kohaldatav on Euroopa Kohtu praktika lepingute olulise muutmise kohta, sest selle eesmärk on tagada läbipaistvuse ja pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtted, vältides nii, et lepingut muudetakse selle täitmise käigus nii, et muudetakse lepingu eset ja/või poolte kohustusi, pettes selliselt ootusi, mis on tegelikel või potentsiaalsel pakkujatel nende pakkumuse tegemise ja hankelepingu sõlmimise ajal, mis vastustaja sõnul mitte ainult ei ole käesoleva kohtuasjaga kokkulangev, vaid ka on sellega vastuolus;

- iv) määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 3 sätestatud erandi kohaldamise kohta väidab vastustaja, et ta esitas 17. aprillil 2017 Euroopa Komisjonile konsulteerimistaotluse, aga mitte nimetatud erandi alusel pikendamisloa taotlemiseks, vaid selleks, et teada saada, millised on komisjoni kriteeriumid selle loa andmiseks. Vastustaja ei ole nõus, et on eeldused selle erandi kohaldamiseks, konkreetselt selle kontsessiooni lõppemise majanduslikud tagajärjed, ja väidab, et kuna tegu on *ope legis* lõppemisega ja kuna õigusnormid ei näe ette hüvitist, ei tule seda vastavalt avaliku sektori õiguskorda käsitleva 1. oktoobri 2015. aasta seaduse 40/2015 artiklile 32 maksta. Vastustaja lisab, et igal juhul, kuna kaebaja ei ole hüvitise taotlust esitanud, ei ole seda küsimust vaja analüüsida.
- 6 Eelotsusetaotluse esitamise kohta väidab kaebaja, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 3 sätestatud 30-aastast tähtaega tuleb hakata arvestama alates 3. detsembrist 2009, ning tugineb selle põhjenduseks sõnastusele, milles on esitatud Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 12. juuni 2017. aasta eelotsusetaotlus Autolinee Toscane SpA vs. Mobit Soc.cons.arl (kohtuasi C-351/17), kohtujuristi ettepanekule kohtuasjas C-350/17, mis liideti kohtuasjaga C-351/17; vastusele parlamendi küsimusele E 6628/09 Prantsuse valitsuse Suur-Pariisi käsitleva seaduseelnõu nr 1961 kooskõla kohta määrusega nr 1370/2007 ning eri põhjendustele määruse tagasiulatuva jõu kohta, sealhulgas õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtete võimaliku rikkumise kohta.
- 7 Vastustaja omakorda kinnitab selle kohta, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 3 sätestatud 30-aastast tähtaega tuleb arvestada alates hankelepingu sõlmimise kuupäevast, ning toob selle põhjenduseks DG MOVE peadirektoraadi ametniku Bárbara Jankoveki kirja A Coruña linnavolikogule, milles on kinnitatud, et seda tähtaega hakatakse arvestama alates hankelepingu sõlmimisest. Ta tugineb ka vastusele parlamendi küsimusele E 6628/09 Prantsuse valitsuse Suur-Pariisi käsitleva seaduseelnõu nr 1961 kooskõla kohta määrusega (EÜ) nr 1370/2007, ehkki tõlgendab seda vastust kaebajaga risti vastupidiselt; Hispaania riigi arenguministeeriumi (Ministerio de Fomento) 21. oktoobri 2008. aasta aruandele, milles on märgitud, et 30-aastane tähtaeg viitab kontsessiooni kehtivusele alates selle notariaalselt vormistamisest ja et see võib jätkuda kuni kontsessiooni lõpuni, aga mitte üle 30 aasta, ning Kataloonia konkurentsiameti (Autoridad Catalana de Competencia) uurimusele konkurentsi kohta Kataloonia regulaarses linnadevahelises reisijateveos maanteel, milles jõutakse samale järeldusele.

Eelotsusetaotluse põhjenduse kokkuvõte

- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus analüüsib mõlemat võimalikku erandit, mis võiksid ta eelotsusetaotluse esitamise kohustusest vabastada, ning järeldab, et kumbki neist ei ole käesoleval juhul kohaldatav.

- 9 Esiteks ei ole tekkinud küsimus identne küsimusega, mille kohta on varem esitatud eelotsusetaotlus analoogses kohtuasjas. Ainus teadaolev viide eelotsuse küsimusele määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 kohta on Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 12. juuni 2017. aasta eelotsusetaotlus Autolinee Toscane SpA vs. Mobit Soc.cons.arl (kohtuasi C-351/17), mille kohta ei ole Euroopa Kohus veel otsust teinud, ehkki kohtujurist on küll seisukoha avaldanud. Selles eelotsusetaotluses aga lähtub Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) teesist, et määruse artikli 8 lõikes 3 sätestatud 30-aastane tähtaeg hakkab jooksmas alates nimetatud määruse jõustumisest, mistõttu ei ole see küsimus mitte eelotsusetaotluse ese, vaid neljanda esitatud küsimuse ese ainult puudutab selle 30-aastaste tähtaja lühendamise õiguslikke tagajärgi ja konkreetset seda, kas ainuüksi kontsessioonilepingu kehtivuse vähendamine 30 aastale heastab artikli 5 algsest rikkumisest tingitud vead.
- 10 Teiseks ei ole võimalik määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 sõnastust, mis puutub kontsessioonilepingu maksimaalsesse 30-aastasest kestusesse, ainult sellest õigusnormist lähtuvalt tõlgendada ainult ühtemoodi. Euroopa Kohtu praktikas on nn üheselt mõistetava õigusnormi teooria alusel sedastatud, et seda, kas liidu õigusnormi tõlgendamises on mõistlikke kahtlusi, hindab liikmesriigi kohus, ja nii võib ta juhul, kui liidu õiguse korrektne kohaldamine on nii ilmselge, et ei jää mingit võimalust mõistlikuks kahtluseks selle õiges tõlgendamises ja kohaldamises, asuda seisukohale, et eelotsusetaotlust ei ole vaja esitada, aga ainult juhul, kui liikmesriigi kohus järeldab, et see on sama ilmselge ega tekita mingeid kahtlusi ka teiste liikmesriikide kohtutele ja Euroopa Kohtule (6. oktoobri 1982. aasta kohtuotsus 238/81, Sri CILFIT ja Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministero della Sanità, ja eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtava selle erandi kitsamas tõlgenduses 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus, kohtuasi C-160/14, Ferreira da Silva).
- 11 Käesolevas kohtuasjas tekitab kahtlusi esiteks määruse artikli 8 lõike 3 tekst ise, milles ei ole kuskil konkreetset täpsustatud, mis kuupäevast tuleb hakata maksimaalselt 30-aastast kestust arvestama, nii et võimalikud on kolm varianti: i) mõista, et lepingu maksimaalset 30-aastast tähtaega hakatakse arvestama alates hankelingu sõlmimisest (maksimaalne tagasiulatuvus) – selle tõlgenduse kohaselt lõpevad lepingud nende sõlmimisest 30 aasta möödumisel, nii et enne 3. detsembrit 1979 sõlmitud lepingud lõpevad alates määruse jõustumisest ja sellest kuupäevast alates sedamööda, kuidas 30-aastane tähtaeg saab täis; ii) et seda maksimaalset 30-aastast tähtaega arvestatakse alates määruse jõustumisest (minimaalne tagasiulatuvus), ja iii) et seda tähtaega arvestatakse alates 26. juulist 2000, lähtudes sellest, mis on ette nähtud artikli 8 lõike 3 punktis b.
- 12 Kahtlust suurendab veel see, et komisjon ise ei ole sellele küsimusele selgelt vastanud. Näiteks:

- A) komisjoni teatistes määruse (EÜ) nr 1370/2007 tõlgendamise suuniste kohta ei ole selle aspekti kohta mingeid viiteid ja artikli 8 lõike 3 kohta on märgitud ainult selle punkti d viimase taande tõlgendus;
- B) vastust parlamendi küsimusele E 6628/09 Prantsuse valitsuse Suur-Pariisi käsitleva seaduseelnõu nr 1961 kooskõla kohta määrusega nr 1370/2007 võib seetõttu, et selle seaduseelnõuga nähti ette bussi-, trammi- ja metrootranspordiliinide käitamise ainuõiguslike lepingute sõlmimine avalik-õiguslike ettevõtjatega SNCF ja RATP, mõista nii, et kaldutakse variandi iii) poole, s.t, et seda tähtaega arvestatakse alates 26. juulist 2000, arvestades artikli 8 lõike 3 punkti b. Vastus on siiski piisavalt mitmetähenduslik, sest algul kinnitatakse, et see avaldus tehakse üldsõnaliselt, nii et seda võib lisaks tõlgendada nii, et enne 25. juulit 2000 sõlmitud viimase lepingu lõppkuupäev ei või olla hiljem kui 25. juuli 2030, kuid et ükski enne seda kuupäeva ja ilma hankemenetluseta sõlmitud leping ei või kehtida kauem kui 30 aastat alates nende sõlmimisest;
- C) DG MOVE peadirektoraadi ametniku Bárbara Jankoveki kirjas A Coruña linnavolikogule on kinnitatud, et vaidlusalust 30-aastast tähtaega hakatakse arvestama alates hankelepingu sõlmimisest, ehkki seda kirja ei saa selle autori tõttu pidada komisjoni ametlikuks seisukohaks — see ei ole komisjoni ega isegi voliniku ametlik seisukoht —, ega seda ei saa samadel põhjustel pidada komisjoni ametliku seisukoha autentseks tõlgenduseks ega järelikult aktsepteerida tõlgendamissuunisena;
- D) lisaks vastas komisjoni küsimusele P 4849/17, mille oli esitanud parlamendis 14. juulil 2017 Hispaania Euroopa Parlamendi liige José Blanco selle kirja ja komisjoni vastuse parlamendi küsimusele E 6628/09 vastuolu kohta, 4. septembril 2017: „Teie küsimusele võib vastata Euroopa Kohus eelotsusetaotluse raames, mille on Euroopa Liidu Kohtule esitanud Itaalia Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) (kohtuasi C-350/17). Komisjon ootab hetkel selle kohtuasja tulemust“. Seepärast võib kinnitada, et komisjonil ei ole praegu tõlgendamiskriteeriumi meil arutamisel oleva küsimuse kohta.
- 13 Lõpuks sai hiljuti teatavaks kohtujuristi ettepanek nimetatud kohtuasjas C-350/17 ja selles on märgitud: „76. Järelikult on lepingu puhul, mis RATP-l Prantsusmaal on, tegemist määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktis b silmas peetud lepinguga, nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus on märkinud. 77. Selle määruse artikli 8 lõike 3 teise lõigu kohaselt võib niisugust liiki leping „jääda kehtima oma tähtaja lõpuni“, „kuid mitte kauemaks kui 30 aastat“. 78. On kahju, et selles viimases sättes ei ole täpsustatud, millest alates hakatakse seda 30-aastast tähtaega arvestama, nagu märkisid Mobit ja komisjon. Teoreetiliselt on mõeldavad mitu algushetke, näiteks komisjoni esialgse määruse ettepaneku kuupäev (26. juuli 2000) – nagu pakkus Mobit –, määruse nr 1370/2007 jõustumise kuupäev (3. detsember 2009), selle määruse artikli 8 lõikes 2 sätestatud üleminekuperioodi lõpule järgnev kuupäev (3. detsember 2019),

asjaomase lepingu sõlmimise kuupäev või ka selle lepingu jõustumise kuupäev. 79. Arvan siiski, et selle 30-aastase tähtaja arvestamise alguskuupäevaks tuleb valida määruse nr 1370/2007 jõustumise kuupäev ja seda kahel järgmisel põhjusel. Esiteks ei võimalda asjaomase lepinguga seotud kuupäeva kasutamine kohaldada kõikide selle määruse artikli 8 lõikes 3 silmas peetud lepingute suhtes ühtsest lahendust. Niisugune olukord tekitaks pädevatele asutustele kohaldamisraskusi ja transpordisektori ettevõtjatele õiguskindlusetust. 80. Teiseks märgin, et selles sättes on silmas peetud kõiki lepinguid, mis sõlmiti enne 3. detsembrit 2009 – kuupäev, mil see määrus jõustus. Seega näib mulle mõistlik oletada, et see kuupäev kujutab endast ka selle määruse artikli 8 lõike 3 teises lõigus selle artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktides b ja c nimetatud lepingute puhul ette nähtud 30-aastase tähtaja arvestamise alguskuupäeva, nagu oletasid eelotsusetaotluse esitanud kohus ja Prantsusmaa valitsus. 81. Asjasse puutuvate õigusnormide niisuguse tõlgenduse kohaselt tuleb seega asuda seisukohale, et see 30-aastane tähtaeg lõpeb 3. detsembril 2039. 82. Oma neljanda küsimusega soovib see kohus teada, kas lepingu suhtes, mille Prantsuse riik RATP-ga sõlmis, võib määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud üleminekukorda kohaldada hoolimata sellest, et see leping lõpeb 31. detsembril 2039, s.o pärast 3. detsembrit 2039, mil lõpeb see 30-aastane tähtaeg. 83. Mobit väidab selles küsimuses, et RATP-ga sõlmitud leping ei ole oma kestuse tõttu eespool viidatud õigusnormiga kooskõlas. Mulle näib siiski, et selle seisukoha puhul on aetud segi üleminekukorra kohaldamise tingimused ja selle tagajärjed. 84. Esiteks ilmneb määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 esimese lõigu sõnastusest, et seda üleminekukorda kohaldatakse kõikide enne 3. detsembrit 2009 sõlmitud lepingute suhtes ja seda olenemata nende kestusest. Teiseks ei ole selle määruse artikli 8 lõike 3 teises lõigus täpsustatud mitte lepingu liiki, mille suhtes seda korda kohaldatakse, vaid selle korra tagajärgi ja kestust. 85. Asjasse puutuvate õigusnormide niisuguse tõlgenduse kohaselt on vaevalt mingit kahtlust, et lepingu suhtes, mille Prantsuse riik RATP-ga sõlmis, võib tõesti kohaldada määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 3 sätestatud üleminekukorda ja seda hoolimata sellest, et see leping lõpeb 31. detsembril 2039, nagu väitsid Autolinee Toscane, RATP, Regione Toscana, Prantsusmaa ja Portugali valitsus ning komisjon. Selle lepingu suhtes saab seda korda siiski kohaldada ainult selle määruse artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktis b nimetatud 30-aastase tähtaja jooksul, mis lõpeb 3. detsembril 2039. 86. Seega on määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 5 lõike 2 punkt b kohaldatav niisuguse lepingu suhtes, mis sõlmiti RATP-ga, alles alates 4. detsembrist 2039. Selle üleminekukorra üsna pikk kestus on seletatav eelkõige asjaoluga, et nõukogus oli raske jõuda selle määruse vastuvõtmises kokkuleppele. 87. Eelneva põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata esimesele ja neljandale küsimusele järgmiselt. Määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 8 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et selle määruse artikli 5 lõiked 2 ja 3 ei ole 30-aastase tähtaja jooksul, mis lõpeb 3. detsembril 2039, selle määruse artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktis b silmas peetud lepingu suhtes kohaldatavad ning seda vaatamata sellele, et see leping lõpeb pärast 3. detsembrit 2039.“

- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, i) et selles kohtujuristi ettepanekus tunnistatakse, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teksti ei saa tõlgendada

tingimata ainult ühtemoodi, sest vähemalt teoreetiliselt on võimalikud mitu varianti, ja ii) et kuigi kohtujuristi ettepanek on Euroopa Liidu Kohtu otsuste oluliseks abiks, annavad need ainult viiteid selle kohta, milline võiks olla Euroopa Kohtu lõplik lahendus, ning ei ole sellele siduvad.

- 15 Kõike eespool esitatud arvestades on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et vastavalt ELTL artiklile 267 tuleb esitada Euroopa Liidu Kohtule järgmine eelotsuse küsimus:

***„Võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 punkti b[,] kas seal nimetatud lepingute maksimaalset 30-aastast kestust hakatakse arvestama[:]
a) hankelepingu sõlmimise või selle vormistamise hetkest[,] b) nimetatud õigusnormi jõustumise hetkest[,] c) nimetatud määruse artikli 8 lõikes 2 sätestatud üleminekuaja lõpule järgnevast päevast (3. detsember 2019)[,] või
d) muust kuupäevast, mida peab õigeks Euroopa Liidu Kohus?“***